

UTKAST Forvaltningsplan for Sklinna naturreservat

2018-2028

Innhold

Forord	3
1 Innledning	4
1.1 Verneformål	4
1.2 Områdebeskrivelse	4
1.2.1 Ramsarområdet Sklinna	5
1.2.2 Naturen på Sklinna	6
2 Naturmangfoldloven	9
3 Historikk	9
3.1 Verneprosess	9
3.2 Brukshistorie	9
4 Dagens status	10
4.1 Kunnskapsstatus	10
4.2 Verneverdier	11
4.3 Bruk av området	11
5 Forvaltning av Sklinna naturreservat	11
5.1 Trusler mot verneverdiene	12
5.1.1 Trusler inne i naturreservatet	12
5.1.2 Trusler utenfor naturreservatet	12
5.2 Overvåkning og informasjon	13
5.3 Retningslinjer for brukerinteresser	14
5.3.1 Kystverket	16
5.3.2 Fisking og annen høsting	16
5.3.3 Forskning	17
5.3.6 Redning og øvelser	17
5.3.7 Filming og fotografering	17
6 Oppsyn og administrasjon	17
6.1 Dispensasjonssøknader	17
7 Kilder	19
Vedlegg 1. Verneforskrift	20
Vedlegg 2. Vernekart	23
Vedlegg 3. Artsmangfold	24
Vedlegg 4. Bestandsutvikling	26
Vedlegg 5. Miljørettsprinsipper ved saksbehandling	29

Vedlegg 6. Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12 30

Forkortelser:

SNO – Statens naturoppsyn

FM – Fylkesmannen

Forord

Sklinna naturreservat ble opprettet desember 2003. Det ble meldt oppstart med forvaltningsplanarbeidet våren 2016, og forvaltningsplanprosessen startet med en befaringsammen med kystverket sommeren 2016. Forvaltningsplanutkastet er utarbeidet av Fylkesmannen i Trøndelag.

Formålet med vernet av området er å bevare et egenartet øy- og skjærgårdsområde ytterst på Namdalskysten, der botaniske, zoologiske og geologiske elementer bidrar til å gi området dets særpreg. Området har særlig verdi som hekkebiotop for en rekke sjøfuglarter, inklusiv alkefuglene. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer og skal fungere som et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten. Formålet med forvaltningsplanen er å etablere helhetlige forvaltningsordninger for å ivareta verneverdiene. Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto: Fylkesmannen i Trøndelag.

1 Innledning

1.1 Verneformål

Verneformålet til Sklinna naturreservat (ifølge verneforskriften § 1, vedlegg 1)

Formålet med fredningen er å bevare et egenartet øy- og skjærgårdsområde ytterst på Namdalskysten, der botaniske, zoologiske og geologiske elementer, så vel på land som i sjø, bidrar til å gi området dets særpreg. Området har stor naturfaglig verdi. Spesiell verdi knytter seg til området som hekkebiotop for en rekke sjøfuglarter, inklusiv alkefuglene.

1.2 Områdebeskrivelse

Sklinna naturreservat ligger nordvest på Namdalskysten, ca. 30 km fra fastlandet, i Leka kommune. Verneområdet dekker et totalareal på ca. 5890 dekar, hvorav ca. 1060 dekar er landareal. Naturreservatet berører gnr./bnr. 19/1 og 19/2 der Miljødirektoratet og Kystverket er grunneiere.

Sklinna er den viktigste hekkelokaliteten for sjøfugl i Trøndelag. Her hekker et stort antall par av mange sjøfuglarter hver sommer, inkludert mange rødlistearter.

Rødlistearter

Den siste versjonen av norsk rødliste for arter ble offentliggjort i 2015 (Henriksen og Hilmo 2015). Rødlistens kategorier er RE (regionalt utdødd), CR (kritisk truet), EN (sterkt truet), VU (sårbar), NT (nær truet) og DD (datamangel). Kategoriene er inndelt etter artenes risiko for å dø ut.

Tekniske inngrep

- Bygninger m.m. tilknyttet fyret.
- Molo mellom Heimøya og Hansholmen
- Molo ved almeningskaia

Figur 1. Fyrvokterboligen på Sklinna (t.v) og toppskarv på Heimøya (t.h). Foto: Fylkesmannen i Trøndelag.

1.2.1 Ramsarområdet Sklinna

Sklinna er et Ramsarområde. Konvensjonen om vern av våtmarker, Ramsarkonvensjonen, trådte i kraft 21. desember 1975 med formål å beskytte våtmarksområder generelt og særlig som leveområde for vannfugler. Etter hvert har målsetningen blitt utvidet, og omfatter i dag ivaretagelse av våtmarker både som leveområde for flora og fauna, og som viktig naturressurs for mange mennesker. Miljødirektoratet er norsk vitenskaps- og forvaltningsmyndighet for konvensjonen. Konvensjonen har i dag tre hovedpilarer:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner opprettholdes.
- å sørge for bærekraftig bruk ('wise use') av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder bl.a. kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker.
- å delta i internasjonalt samarbeid om våtmarker – for eksempel bistandssamarbeid.

Sklinna fikk status som Ramsarområde i 2011, og oppfyller følgende kriterier:

- Kriterie 1: Dette er en marin skjærgård med gruntvannsområder med mange øyer og holmer. Slike områder er typiske for kysten av Nord-Europa.
- Kriterie 2: Dette er et hekkeområde for de rødlista artene lomvi *Uria aalge* (CR), krykkje *Rissa tridactyla* (EN) og lunde *Fratercula arctica* (VU).
- Kriterie 3: Dette er en av de viktigste hekkelokalitetene for sjøfugl i Midt-Norge. Området har også verdi for sjøfugl om vinteren.
- Kriterie 4: Området er et viktig hekkeområde for mange sjøfugler, herunder storskarv *Phalacrocorax carbo*, toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*, lunde *Fratercula arctica*, lomvi *Uria aalge* og havørn *Haliaeetus albicilla*.
- Kriterie 5: Sklinna er en viktig hekkelokalitet for sjøfugl. Medregnet ungfugler finnes det omtrent 20 – 25 000 fugler på Sklinna tidlig om sommeren. Artene med høyest antall individer er storskarv – ca. 1100 par, toppskarv – ca. 3200 par (dette er antakelig en av verdens største kolonier av toppskarv), lunde – ca. 3500 par, lomvi – ca. 400 par, teist – ca. 400 par, ærfugl – ca. 100 par. Det finnes også andre fugler som måker, havhest, ørner og stormfugler på Sklinna.
- Kriterie 6: På verdensbasis benyttes denne lokaliteten av mer enn 1 % av toppskarv-individene – 3200 par (antakelig en av verdens største toppskarvkolonier), samt den NV Europeiske populasjonen av storskarv – ca. 1100 par (*Waterbird Population Estimates, 4th Edition, Wetlands International*).

(referanse: *Information Sheet on Ramsar Wetlands*)

Norge har forpliktet seg til å sikre den økologiske funksjonen til våre 63 Ramsarområder gjennom bærekraftig forvaltning som bygger på beste tilgjengelige kunnskap om områdenes

verdier og tålegrenser. Forvaltningsplaner skal utarbeides for samtlige områder, og kontroll og overvåking skal gjennomføres inne i områdene og i tilgrensende influensarealer og buffersoner. Hvert tredje år rapporterer medlemslandene til Ramsarkonvensjonen om status på et overordnet nivå for de utpekte Ramsarområdene. Rapporter på de enkelte områdene gjøres hvert 6. år. Videre er det krav om løpende rapportering ved eventuell risiko for endringer i økologisk karakter, tilstand eller status i Ramsarområdene.

1.2.2 Naturen på Sklinna

Naturtyper

Det finnes flere viktige marine naturtyper rundt øyene, herunder skjellsandforekomster og større forekomster av tareskog. Tareskogbunn er klassifisert som «nær truet» (NT) i rødlista for naturtyper, og er på landsbasis påvirket av kråkebollebeiting og taretråling. Gruntvansområdene er viktige næringsøksområder for blant annet teist.

Figur 2. Ortofoto av deler av Sklinna. Bildet viser gruntvansområder mellom holmene med forekomst av skjellsand.

Fugleliv

Fuglelivet på Sklinna er rikt og variert. Nedenfor listes de viktigste sjøfuglartene som bruker Sklinna som hekkelokalitet.

Toppskarv og storskarv - *Phalacrocorax aristotelis* og *Phalacrocorax carbo*

Bestanden av toppskarv har hatt en oppgang på Sklinna siden 1980. Begge moloene, samt steinurene på Heimøya, er viktige hekkeområder. Som følge av bestandsøkningen hekker det flere hunder par også andre steder på Heimøya og Hansholmen. I gode år kan en telle over 3000 hekkende toppskarvpar. På Sklinna hekker den største kolonien av storskarv på Måøya, men det hekkes også på andre ytre, eksponerte øyer i nord. Det ser ut til at bestandene av storskarv og toppskarv i stor grad samvarierer, noe som tyder på at de styres av de samme miljøvariablene.

Figur 3. Toppskarv på Heimøya. Foto: Fylkesmannen i Trøndelag.

Lunde - *Fratercula arctica*

På Sklinna finner vi den eneste større hekkeforekomsten av lunde i Trøndelag. Sørover må vi til Runde i Møre og Romsdal, og nordover til Lovund i Nordland, for å finne tilsvarende hekkeforekomster. For å få fram unger er lunden avhengig av yngel av nøkkelarter som sild, sil og torskfisk. Lunden har hatt en svak tilbakegang på Sklinna, noe som er bekymringsverdig.

Lomvi og alke - *Uria aalge* og *Alca torda*

Lomvi er arten som har hatt den mest positive utviklingen på Sklinna. Dette er bra, siden Lomvien har hatt en sterk tilbakegang i de fleste hekkekoloniene på Norskekysten. Noe av forklaringen på hvorfor Lomvien klarer seg bra på Sklinna kan være at den her hekker i steinur, og således unngår predasjon av havørn på åpne reirhyller. Det finnes ikke firbente predatorer på Sklinna, noe som er en fordel for de fleste fugleartene. Alkebestanden har hatt en liten økning siden 1980, men har ikke økt like mye som lomvibestanden. Alken hekker imidlertid mer skjult enn lomvien, og det kan derfor være en del par / egg som ikke er registrert.

Figur 4. Alke (*Uria aalge*) på Sklinna. Foto: Svein-Håkon Lorentsen

Teist – *Cephus grylle*

Sklinna er et av landets viktigste enkeltlokaliteter for teist. Teisten finner gode reirplasser på Sklinna, blant annet i moloene, slippen og mursprekkene ved havna. Viktige fiskeplasser i gruntområdene rundt Sklinna, samt fraværet av mink, har stor betydning for teisten. I 2016 ble det telt 524 teist på Sklinna. Dette er 144 flere individer enn i 2010.

Ærfugl – *Somateria mollissima*

Ærfuglen har lenge vært i tilbakegang, av usikre grunner. I 2005 var totalbestanden av ærfugl på Sklinna trolig rundt 100 par, mot antatt 200 par i 1980. I 2016 ble det ikke registrert ærfugl på Sklinna.

Krykkje – *Rissa tridactyla*

Krykkja har hatt en dramatisk tilbakegang på Sklinna i en årrekke. Krykkja hekket tidligere på Heimøya, men har ikke hekket på Sklinna siden 2010 (seapop.no).

Sildemåke, gråmåke og svartbak – *Larus fuscus*, *-argentatus* og *-marinus*

Bestanden av sildemåke har hatt en tilbakegang på kysten av Midt-Norge og Nordland. Dette antas å ha sammenheng med næringsmangel på 70- og 80-tallet, som følge av kollapsen i den atlantiskandiske sildestammen. De siste åra har arten hatt en viss oppgang.

Havsvale og stormsvale – *Hydrobates pelagicus* og *Oceanodroma leucorhoa*

Disse fuglene hekker sent på sommeren (august-september) og er kun aktive på land i mørket. Begge artene er tidligere påvist på Sklinna. Det er de senere årene observert havsvale hvert år, men stormsvalen er ikke observert på Sklinna siden 2008.

(referanse: www.seapop.no og rapport 6-2006 i miljøvernavingens rapportserie)

2 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven §§ 8-12 skal (i henhold til § 7) legges til grunn som retningslinjer for vedtak som berører naturmangfold. I vedlegg 5 står det beskrevet hvordan disse prinsippene er brukt i utformingen av forvaltningsplanen.

3 Historikk

Sklinna har vært bebodd siden 1500-tallet, men fraflyttet i perioder etter dette. Grunnen til at folk slo seg ned på Sklinna var nærheten til gode fiskefelt. I 1897 flyttet de siste fastboende fra øygruppen.

Overvåking av sjøfugl

Sjøfuglene på Sklinna har blitt overvåket og forsket på årlig siden 1980. Etter at krykkja forsvant som hekkefugl på Sklinna har denne blitt overvåket på Sør-Gjæslingan i Vikna. Forskningsaktiviteten på Sklinna var særlig stor på 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet, da forskere fra NTNU gjennomførte mange studier på fysiologi og økotoksikologi. I 2007 ble Sklinna etablert som en nøkkellokalitet i SEAPOP (*seabird populations*), et overvåkings- og kartleggingsprogram som er nærmere beskrevet i kap 4.1. Dette gjorde at sjøfuglforskningen på Sklinna fikk en «ny giv». Fyrvokterboligen på Heimøya fungerer som feltstasjon for forskere og feltpersonell. Det årlige feltarbeidet starter tidlig i mai. Da settes overvåkningskameraer ut, og teist og ærfugl takseres. Fra tidlig i juni til siste halvdel av juli er stasjonen fullt bemannet.

På nettsiden til SEAPOP finnes tidsseriedata for en rekke fuglearter på Sklinna, samt andre nøkkellokaliteter. Tidsseriedata frem til 2016 finnes i vedlegg 4 i forvaltningsplanen.

3.1 Verneprosess

Sklinna hadde en selvskreven status innen verneplanen for sjøfugl i fylket. Naturreservatet ble opprettet 19. desember 2003, på bakgrunn av området naturfaglige kvaliteter og viktige hekkebiotoper for en rekke sjøfuglarter.

3.2 Brukshistorie

Jordbruk og fiske

Nærhet til gode fiskefelt var grunnen til at folk slo seg ned på Sklinna. Utover 1800-tallet kom det mange sesongfiskere, og Sklinna hadde sin storhetstid som fiskevær på begynnelsen av 1900-tallet. I 1911 var det 18 rorbuer og 4-5 naust på Sklinna. Under registreringene i 1978 stod det en rorbu igjen. Denne var da tatt i bruk som hekkeplass for toppskarv, men ble senere tatt av nyttårstormen i 1991/92.

Sklinna har hatt et godt rykte som fiskevær, men det har også vært drevet jordbruk. Folketellingen fra 1875 viser at det på denne tida var 26 fastboende personer på Sklinna, samt 7 kyr, 4 kalver, 45 sauer, 6 geiter og 4 griser. I tillegg ble det dyrket bygg og poteter. Lyng fra lyngheiene fungerte bra som vinterfôr for utegående sauer og geiter.

Egg og dun

Sklinna har tidligere fungert som egg- og dunvær, i likhet med mange andre vær på Namdalskysten. Det ble sanket dun fra ærfugl, og egg fra lunde og andre sjøfugler.

Fyrstasjonen

Fyrstasjonen på Sklinna ble opprettet i 1910. Fyret var bemannet frem til 2004. Etter den tid har fyrvokterboligen vært brukt av forskere, forvaltere og utdanningsinstitusjoner i forbindelse med sjøfuglovervåking og forskning. Fyrstasjonen eies av Kystverket og er fredet etter kulturminneloven § 15 (bygninger) og § 19 (området).

Figur 5. Fyrvokterboligen på Sklinna. Arkivfoto.

4 Dagens status

Sklinna er en svært viktig hekkelokalitet for sjøfugl. Området har mange kvaliteter for sjøfugl, blant annet er øygruppen fri for firbeinte predatorer. Sjøfuglene på Sklinna er imidlertid utsatt for flere trusler, noe som beskrives nærmere i kap. 5.1.

4.1 Kunnskapsstatus

Sklinna er en av lokalitetene som inngår i den nasjonale overvåkingen av bestandsutviklingen for sjøfugl (SEAPOP (seabird population)). Dette er et langsiktig overvåkings- og kartleggingsprogram for norske sjøfugler. SEAPOP er et samarbeid mellom Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), Norsk Polarinstitutt og Tromsø Museum – Univeristetsmuseet.

SEAPOP kartlegger og overvåker sjøfugl gjennom årlig feltarbeid på faste lokaliteter langs hele norskekysten, samt på Jan Mayen, Bjørnøya og Svalbard.

Hver sommer tilbringer forskere fra NINA flere uker på Sklinna. Dette har ført til at vi har god kunnskap om fuglelivet og endringer i hekkebestandene på Sklinna.

4.2 Verneverdier

Sklinna er den klart viktigste sjøfuglkolonien i Trøndelag, og for enkelte arter har denne lokaliteten nasjonal og internasjonal betydning. Sklinna er også den eneste sjøfugllokaliteten mellom Runde og Lofoten med noenlunde «fullstendig» sammensetning av sjøfugler (måker, terner, skarver, alkefugler og ærfugl).

4.3 Bruk av området

Forskning

Fyrvokterboligen på Sklinna brukes som feltstasjon for forskere fra NINA hver sommer.

Fugletitting og båtturister

Sklinna besøkes innimellom av ornitologer på høsten. På denne tida kan en se sjeldne fuglearter på trekk. En sjelden gang kommer det båtturister til Sklinna sommerstid. Etter at fyrstasjonen ble avbemannet og postbåten sluttet å gå til Sklinna, har det blitt mindre attraktivt å ta utflukter til øygruppen. Det er derfor for tida svært få turister og fugletittere som tar turen ut til Sklinna.

Fiske

Havna på Heimøya brukes av små fiskefartøyer hele året. De siste årene har det vært etablert seisteng i havna.

5 Forvaltning av Sklinna naturreservat

Naturreservatet skal forvaltes i tråd med verneforskriften. Her finnes vernebestemmelsene for naturreservatet, unntak fra vernebestemmelsene, og dispensasjonsbestemmelser. Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer for behandling av eventuelle dispensasjonssøknader.

5.1 Trusler mot verneverdiene

5.1.1 Trusler inne i naturreservatet

Forstyrrelser

Storskarven har av og til etablert seg på mer beskyttende holmer enn i de ytterste, uten å lykkes noe særlig. Dette kan være fordi den har blitt forstyrret, muligens av eggplukkere eller fotografer. Eggplukking er imidlertid forbudt i naturreservatet. Storskarven trenger ikke å være borte fra reiret lenge før stormåsen tar egg eller unger. Mulighetene for forstyrrelse har blitt mindre etter at ferdselsforbudet ble innført med fredningen. Så lenge ferdselsforbudet blir respektert går det bra å ha turister og besøkende på øya. Fylkesmannen har inntrykk av at folk opptre varsomt og i tråd med vernebestemmelsene.

Ulovligheter

Etter av fyret ble avbemannet har det blitt vanskeligere å føre oppsyn i området. I 2005 ble det funnet en død (mest sannsynlig skutt) havørn. Ellers er det ikke observert vesentlige ulovligheter på Sklinna. Forvaltningsmyndigheten har inntrykk av at folk flest er kjent med verdien av området og respekterer fredningen.

5.1.2 Trusler utenfor naturreservatet

Klimaendringer

Sjøfugler kan påvirkes både direkte og indirekte av klimaendringer. Endringer i værforhold og mer ekstremvær påvirker fuglene direkte, mens klimaets påvirkning på fuglenes fødetilgang (fisk) er en indirekte effekt. Klimaet påvirker strømforholdet på Norskekysten, noe som styrer tilgjengeligheten av byttedyr rundt sjøfuglkoloniene (Anker-Nilssen mfl. 2015). Nærhet til tilgjengelig føde er særlig viktig under hekkingen, da fuglene søker etter føde i nærheten av reiret. En annen indirekte effekt av klimaendringer kan være såkalt *mis-match* mellom fuglenes periode for hekking og næringstilgangen i havet. Dette kan skyldes at livssyklusen til noen arter styres av daglengde (som ikke påvirkes av klimaendringer) mens andre styres av temperatur (Anker-Nilssen mfl. 2015).

Marin forsøpling

Marin forsøpling er et stort miljøproblem verden over. Det er påvist store mengder marint avfall langs Norskekysten, blant annet diverse gjenstander av plast, gummi og andre lite nedbrytbare materialer. Marint søppel er skadelig for sjøfugl og dyrelivet i havet. Noen dyr spiser søppelet, som hopper seg opp i magen, mens andre setter seg fast i ulike gjenstander.

Oljesøl

Utvinning av olje på kontinentalsokkelen utenfor Norge utgjør en konstant risiko. De nærmeste utvinningsblokkene på Sklinnablanken ligger 30-40 km fra Sklinna naturreservat. Under «gunstige» værforhold vil strøm og vind kunne føre et eventuelt oljeutslipp til Sklinna

på under et døgn. I tillegg ligger Sklinna i en mye brukt ferdselslei til sjøs, og grunnstøtinger kan forekomme, slik som vist i figur 6, der lasteskipet SCL Trimnes grunnstøtte i 2011. Denne gangen gikk det bra, men oljesøl kan være en stor trussel for fuglelivet på Sklinna.

Figur 6. Grunnstøting på Sklinna i 2011. Foto: Svein-Håkon Lorentsen.

Fiskegarn

Det er ikke uvanlig av skarv (og andre sjøfugler) setter seg fast i fiskegarn.

Miljøgifter

Miljøgifter spres globalt gjennom luft, nedbør og havstrømmer. Det er funnet miljøgifter i flere arter på Sklinna, men det er gjort særlig grundige undersøkelser på toppskarv. Det viser seg her at egg med høyest miljøgiftinnhold har lavere volum enn andre. Det er også påvist sammenheng mellom miljøgiftinnhold og hormonstatus hos toppskarvunger, noe som tyder på at miljøgifter medfører et visst miljøstress.

5.2 Overvåkning og informasjon

SNO er ansvarlig for oppsyn i Sklinna naturreservat. Oppsyn, samt eventuelle tiltak fastsettes gjennom årlige bestillinger. Under ferdselsforbudet på Sklinna er forskere fra NINA til stede i forbindelse med SEAPOPs årlige sjøfuglovervåking. Samarbeidet mellom Fylkesmannen og NINA fungerer godt. Det at fyrvokterboligen er «bemannet» sommerstid fører til at Fylkesmannen får beskjed om tilstanden på Sklinna og om eventuelle hendelser av forvaltningsrelevans.

Tabell 1. Tiltak- og overvåkingsplan for Sklinna naturreservat. Tabellen er delt inn i tiltak / overvåking, når det skal utføres og hvem som er ansvarlig.

Tiltak	Overvåking	Når?	Ansvarlig
	Sjøfugl	årlig	SEAPOP
Opprette bevaringsmål i NatStat. Fjerne eventuelt oppslag.	Innslag av fremmede arter (Sitkagran er tidligere fjernet fra reservatet)	Ved oppsyn	SNO
Vedlikehold av skilt og plakater (infoplakater er oppsatt på kaia på Sklinna og i havna på Leka)		Ved behov	FM / SNO
Søppel skal ryddes når det oppdages, eller gjennom søppelryddingsaksjon hvis nødvendig.	Marint søppel i naturreservatet	årlig	FM/SNO

Informasjon

Informasjon er viktig for å unngå ulovligheter. Det er viktig at det til enhver tid finnes oppdatert informasjon om ferdselsrestriksjonene, slik at besøkende vet hva de har å forholde seg til.

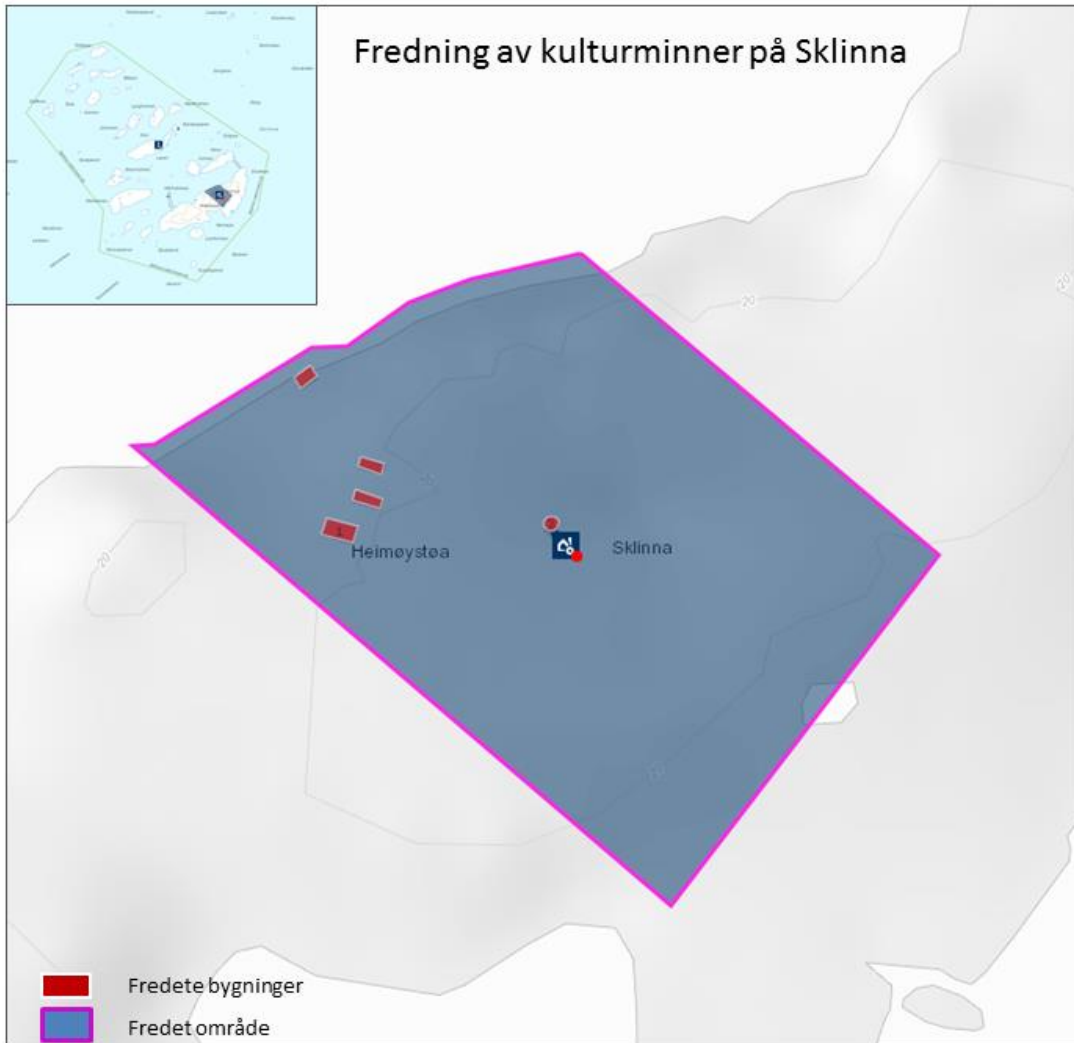
Forvaltningstiltak

Det er per nå ikke behov for forvaltningstiltak på Sklinna. Dersom det skulle komme oppslag av sitkagran skal disse fjernes. Dette gjelder også eventuelle andre svartelistede arter. Målet med forvaltningen er å sikre at naturmiljøet på Sklinna bevares i best mulig tilstand, slik at øygruppen forblir en egnet hekkelokalitet for sjøfugl. Marint søppel skal fjernes fra naturreservatet når det oppdages, eller gjennom en større aksjon dersom forsøplingen er omfattende.

5.3 Retningslinjer for brukerinteresser

Verneforskriften for Sklinna naturreservat er gjeldende lovverk for naturreservatet og eventuelle tiltak her må omsøkes til forvaltningsmyndigheten (Fylkesmannen i Trøndelag). Det er imidlertid også et område på Heimøya som er vernet som kulturminne (se kart i figur

7). Her er fylkeskommunen forvaltningsmyndighet. Eventuelle tiltak innenfor dette området krever altså dispensasjon fra både Fylkesmannen og fylkeskommunen.

Figur 7. Kartet viser området som inngår i kulturminnefredningen på Sklinna. Av bygninger omfatter denne fredningen fyrtårn, fyrvokterbolig, uthus, maskinhus og naust. Kartet er hentet fra Riksantikvarens database for kulturminner (Askeladden.ra.no).

Vernebestemmelser for naturreservatet

De mest aktuelle vernebestemmelsene, samt unntak og dispensasjonsbestemmelser, er beskrevet nedenfor. Se verneforskriften (vedlegg 1) for utfyllende bestemmelser.

«All ferdsel skal skje hensynsfullt og forsiktig i samsvar med fredningens formål, slik at områdets natur- og kulturverdier bevares» (verneforskriften § 3 pkt. 8)

Vegetasjonen og dyrelivet er fredet i naturreservatet, dette gjelder også vegetasjon under vann (tang og tare). Dyrelivet, reirplasser og hiområder er vernet mot all form for skade og ødeleggelse. Nye plante- og dyrearter må ikke innføres, og hunder og katter skal ikke slippes løs i reservatet.

Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder oppføring av bygninger eller andre permanente/midlertidige innretninger, opplag av båter, bygging av veier oppdyrking, drenering o.l. Forsøpling er forbudt.

Motorisert ferdsel

Det er forbud mot motorisert ferdsel til land, samt start og landing med helikopter, lavtflyging under 300 m og bruk av modellfly o.l. Bruk av droner er også underlagt dette forbudet. Det er også forbud mot bruk av vannscooter, vannski, paraglider, modellbåt o.l. i naturreservatet.

Ferdselsforbud

I Lundura på Heimøya er det ferdselsforbud f.o.m. 15. april t.o.m. 31. august. Det samme gjelder ferdsel på sjøen i områder i nordvestlig retning fra Hårholmen og Storværet. Utenom Lundura på Heimøya er det ferdselsforbud på land f.o.m. 15. april t.o.m. 31. juli. I et avgrenset område på heimøya, mellom fiskerikaia (allmenningskaia) og fyret, er ferdsel tillatt hele året. Se vernekart (vedlegg 2) for avgrensning.

Nedenfor beskrives bestemmelser som er relevante for spesielle brukergrupper.

5.3.1 Kystverket

Drift og vedlikehold av kystverkets anlegg, samt ferdsel i forbindelse med dette (herunder motorisert ferdsel – bruk av helikopter), er unntatt vernebestemmelsene og trengs ikke å omsøkes (*ifølge § 4 punkt 2*). Oppføring av nye anlegg, flytting av anlegg og tilbygg til eksisterende anlegg kan tillates etter søknad (*ifølge § 5 pkt 1*).

5.3.2 Fisking og annen høsting

Fiske er tillatt i samsvar med gjeldende lovverk (*ifølge § 4 punkt 5*). Det samme gjelder skjellsanking (men ikke skjellskraping), samt tradisjonell skjæring av tang i perioden 31. 08 – 14.04 (*ifølge § 4 pkt 6 og 7*). Ferdsel med båt i forbindelse med yrkesfiske, samt midlertidig fortøyning/oppankring er tillatt (*ifølge § 4 pkt 4 og 14*). Ferdsel ved bruk av landfester i forbindelse med yrkesfiske er også tillatt (*ifølge § 4 pkt 11*). Samling av rak, samt sanking av bær og matsopp er tillatt (*ifølge § 4 pkt 8 og 9*), men her gjelder ferdselsrestriksjonene. Det kan etter søknad gis dispensasjon til avgrenset næringsvirksomhet i tilknytning til tradisjonelt fiske i havneområdet på Heimøya (*ifølge § 5 pkt 2*), dersom dette ikke kommer i konflikt med verneformålet.

5.3.3 Forskning

Det kan etter søknad gis dispensasjon til tiltak for å kartlegge, overvåke, ivareta og presentere naturverdier og kulturminner på Heimøya (*ifølge § 5 pkt 3*). Dette gjelder også utsetting og gjenfangst av stedegne, marine arter (*ifølge § 5 pkt 6*). Søknad skal inneholde beskrivelse av feltarbeidet, tidsrom og bemanningsliste. Rapport over utført arbeid sendes Fylkesmannen i etterkant. Fylkesmannen har et godt samarbeid med forskningsinstitusjonene som gjør arbeid på Sklinna. Rutinene for dispensasjon, som vist ovenfor, fungerer godt.

5.3.6 Redning og øvelser

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for gjennomføring av militær, operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern, redningsøyemed (*ifølge § 4 pkt 1*). Øvelser er søknadspliktig.

5.3.7 Filming og fotografering

Det er tidligere gitt dispensasjon til bruk av drone og ferdsel under ferdselforbudet i forbindelse med filminnspilling i regi av NRK. Ved nye liknende søknader om dispensasjoner vil det gjøres en konkret vurdering i hver enkelt sak. Naturmangfoldloven § 10 (samlet belastning) vil bli vurdert dersom det skulle bli stort omfang av slike søknader.

6 Oppsyn og administrasjon

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet for Sklinna naturreservat. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes forvaltningsmyndigheten.

6.1 Dispensasjonssøknader

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter søknad, er beskrevet i kapittel 5.3 i forvaltningsplanen, der det refereres til verneforskriften. Tekstboksen nedenfor gir en oversikt over hva dispensasjonssøknader skal inneholde.

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften skal inneholde:

- Tiltakshavers /søkers navn og adresse
- Kart med inntegnet plassering av tiltaket
- Beskrivelse av tiltaket, omfang og varighet
- Hvilke naturtyper og naturverdier som blir berørt (dersom dette er kjent)

Loverk

Verneforskriften for Sklinna naturreservat er gjeldende loverk for verneområdet. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten. I *verneforskriften § 5* (Eventuelle unntak etter søknad) er det listet opp tiltak som er vurdert under verneprosessen. Her gis det ofte dispensasjon, under visse vilkår. I de tilfeller der det

søkes om tiltak som ikke er nevnt i *verneforskriften § 5*, behandles søknaden etter *naturmangfoldloven § 48*. Tiltaket kan da gis dispensasjon dersom det ikke går imot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan også gis dispensasjon dersom hensynet til vesentlige samfunnsinteresser eller til sikkerhet gjør det nødvendig.

Vilkår for dispensasjoner

Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår for dispensasjoner. Det skal alltid vurderes om det bør knyttes vilkår til tillatelser for å ivareta verneformålet.

Vedtak

Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregisteret. Fylkeskommunen skal ha kopi dersom vedtaket berører kulturminner. Innenfor området som er fredet etter kulturminneloven skal eventuelle dispensasjonssøknader også vurderes/behandles av fylkeskommunen. Vedtak kan påklages i henhold til forvaltningsloven.

7 Kilder

Anker-Nilssen, T., Barrett, R.t., Lorentsen, S.-H., Strøm, H., Bustnes, J.O., Christensen-Dalsgaard, S., Descamps, S., Erikstad, K.E., Fauchald, P., Hanssen, S.A., Lorentzen, E, Moe, B., Reiertsen, T.K. og Systad, G.H. 2015. SEAPOP. *De ti første årene. Nøkkeldokument 2005-2014.* – SEAPOP, NINA, Norsk Polarinstittutt og Tromsø Museum – Universitetsmuseumet. Trondheim, Tromsø. 58 s.

Artsdatabanken 2016. Artsportalen. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>. Sist besøkt 20.06.17.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. 2006. *Sklinna – Fugleøya lengst ut i havet.* Torgeir Nygård, Kjell Einvik og Nils Røv. Rapport nr. 6-2006

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. *Norsk rødliste for arter 2015.* Artsdatabanken, Norge.

Miljødirektoratet. 2016. <http://kart.naturbase.no/> sist besøkt 13.06.2017.

SEAPOP. 2017. www.seapop.no. Sist besøkt: 13.06.17.

SEAPOPs tidsseriedata. 2017. <http://www.seapop.no/no/utbredelse-tilstand/tidsseriedata/>. Besøkt 06.02.17

Vedlegg 1. Verneforskrift

Forskrift om verneplan for sjøfuglområder i Nord-Trøndelag, vedlegg 3, fredning av Sklinna naturreservat, Leka kommune, Nord-Trøndelag.

Dato: FOR-2003-12-19-1686

Publisert: II 2003 hefte 6

Ikrafttredelse: 19.12.2003

Gjelder for: Leka kommune, Nord-Trøndelag.

Hjemmel: LOV-1970-06-19-63-§8, LOV-1970-06-19-63-§10, LOV-1970-06-19-63-§21, LOV-1970-06-19-63-§22, LOV-1970-06-19-63-§23 jf LOV-2009-06-19-100-§77

Kunngjort: 30.12.2003

Korttittel: Forskrift om Sklinna naturreservat

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensing

Det fredede området berører følgende gnr./bnr. i Leka kommune: 19/1, 19/2. Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 5890 daa, hvorav ca. 1060 daa er landareal. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:20.000 datert Miljøverndepartementet august 2003. Nøyaktige grenser for reservatet skal avmerkes i marka der de går over land. Knekkpunkter skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Leka kommune, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2. Formål

Formålet med fredningen er å bevare et egenartet øy- og skjærgårdsområde ytterst på Namdalskysten, der botaniske, zoologiske og geologiske elementer, så vel på land som i sjø, bidrar til å gi området dets særpreg. Området har stor naturfaglig verdi. Spesiell verdi knytter seg til området som hekkebiotop for en rekke sjøfuglarter, inklusiv alkefuglene.

§ 3. Vernebestemmelser

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. All vegetasjon på land og i vann (herunder tang og tare) er fredet mot all form for skade og ødeleggelse. Nye plantearter må ikke innføres.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Dyr må ikke innføres. Hunder og katter skal ikke slippes løs i reservatet.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og permanente og midlertidige innretninger, etablering av oppdrettsanlegg, opplag av båter, hensetting av campingvogner o.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging

av veier, nyplanting, oppdyrking, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og planering av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt.

Opplistingen er ikke uttømmende.

4. I Lundeura på Heimøya er det forbud mot ferdsel fra og med 15. april til og med 31. august (se vernekart).

5. Utenom Lundeura på Heimøya er det forbud mot ferdsel på land fra og med 15. april til og med 31. juli (se vernekart).

6. I tiden fra og med 15. april til og med 31. juli er det forbud mot ferdsel på sjøen i områder i nordvestlig retning fra Hårholmen og Storværet (se vernekart).

7. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy og lavtflyging under 300 m. Bruk av vannskuter, vannski, paraglider o.l. er forbudt. Forbudet gjelder også bruk av motor på modellfly, modellbåt o.l., samt motorsport.

8. All ferdsel skal skje hensynsfullt og forsiktig i samsvar med fredningens formål, slik at områdets natur- og kulturverdier bevarer.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær, operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.
2. Drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg og ferdsel i forbindelse med dette.
3. Ferdsel på Heimøya i et område mellom fiskerikaia (allmenningskaia) og fyret.

Bestemmelsene i § 3 nr. 1-3 er ikke til hinder for:

4. Midlertidig oppankring/fortøyning.
5. Fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Skjellsanking, men ikke skjellskraping, i samsvar med gjeldende lovverk.
7. Tradisjonell skjæring av tang i perioden fra og med 31. august til og med 14. april.
8. Sanking av bær og matsopp.
9. Samling av rak.
10. Opplag av båt på tradisjonell plass for grunneier.

Bestemmelsene i § 3 nr. 5 er ikke til hinder for:

11. Ferdsel ved bruk av landfester i forbindelse med yrkesfiske.
 12. Ferdselen til Kystverkets funksjonærer som er stasjonert på Sklinna fyr.
 13. Grunneiers ferdsel.
- Bestemmelsene i § 3 nr. 6 er ikke til hinder for:
14. Ferdsel med båt i forbindelse med yrkesfiske.
 15. Grunneiers ferdsel til egen eiendom.
 16. Ferdsel langs merket lei.
 17. Ferdselen til Kystverkets funksjonærer som er stasjonert på Sklinna fyr.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Oppføring av nye anlegg, flytting av anlegg, og tilbygg til eksisterende anlegg for Kystverket.
2. Avgrenset næringsvirksomhet i tilknytning til tradisjonelt fiske i havneområdet på Heimøya.
3. Tiltak for å kartlegge, ivareta og presentere naturverdier og kulturminner på Heimøya.
4. Oppsetting av skilt og merking/tilrettelegging av nye stier.
5. Jakt, fangst og felling av vilt og sjøpattedyr.
6. Utsetting og gjenfangst av stedegne, marine arter.

§ 6. Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselen.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

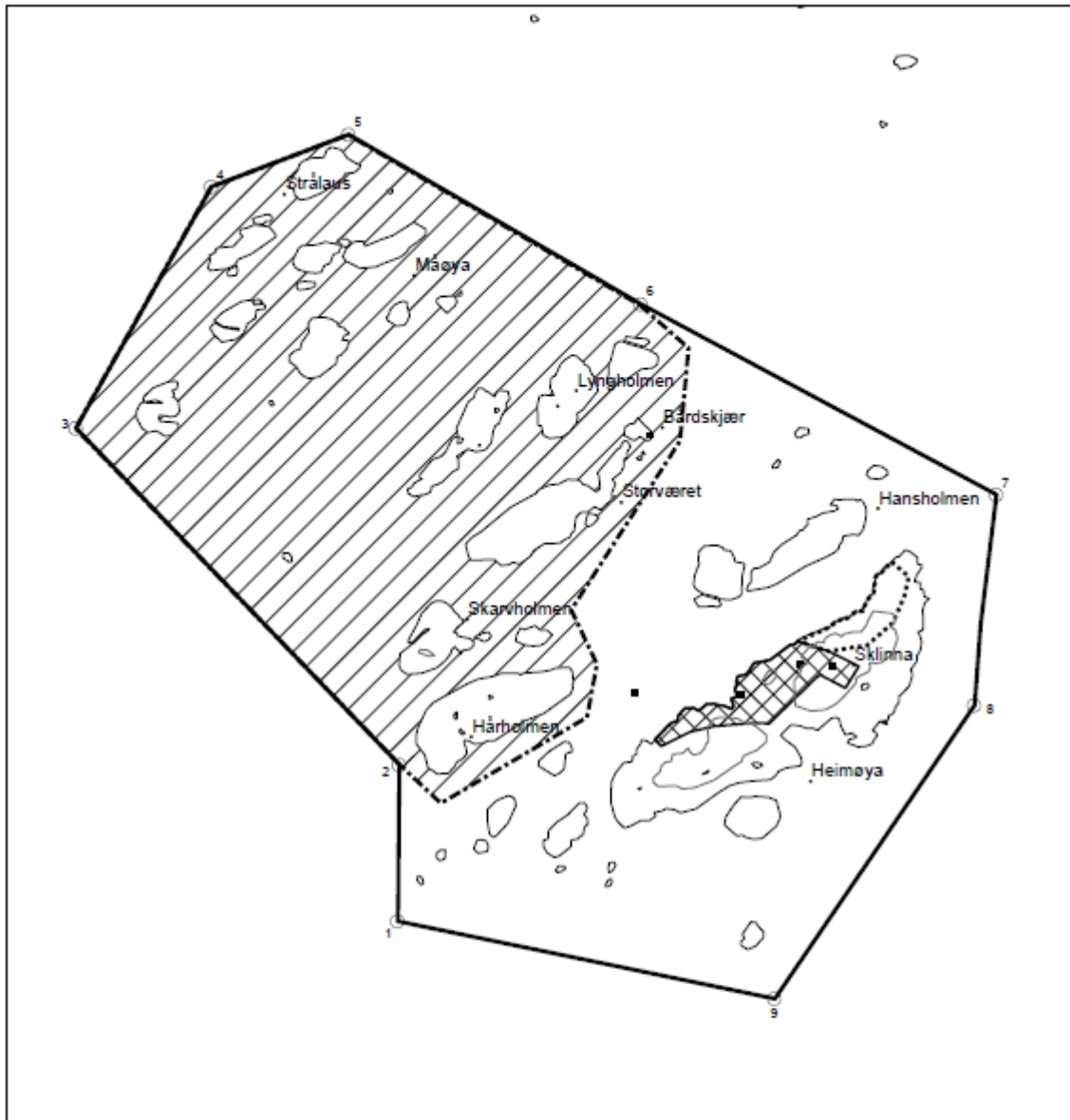
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2. Vernekart

Vernekart for Sklinna naturreservat.

SKLINNA NATURRESERVAT
Leka kommune, Nord-Trøndelag fylke

- Grense naturreservat
- Grense ferdselsrestriksjoner på sjø
- Grense utvidet ferdselsrestriksjoner
- Grense unntatt ferdselsrestriksjoner

Kartgrunnlag: N50 vektor, Statens kartverk.
Kartblad: M711, 1625 II
Målestokk: 1 : 20 000

0 125 250 500 750 Meter

 Miljøverndepartementet, august 2003

Vedlegg 3. Artsmangfold

Tabell 2. Tabellen viser rødlista fuglearter som har blitt registrert i Sklinna naturreservat.

Art	Gruppe	Status*	Sist observert	Trussel ¹
Teist <i>Cephus grylle</i>		VU	2016	Mink og menneskelig forstyrrelse.
Tyvjo <i>Stercorarius parasiticus</i>		NT	2015	
Lomvi <i>Uria aalge</i>		CR	2016	Klimaendringer og næringsmangel.
Ærfugl <i>Somateria mollissima</i>		NT	2016	Fremmede arter og ukjente faktorer.
Lunde <i>Fratercula arctica</i>		VU	2016	Klimaendringer og påvirkning fra stedegne arter.
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>		VU		Endringer i kulturlandskapet.
Krykkje <i>Rissa tridactyla</i>		EN	2015	Klimaendringer og fremmede arter.
Sothøne <i>Fulica atra</i>		VU		
Sivspurv <i>Emberiza scoeniclus</i>		NT	2015	
Alke <i>Alca torda</i>		EN	2016	Klimaendringer.
Havhest <i>Fulmarus glacialis</i>		EN		
Nattergal <i>Luscinia luscinia</i>		NT		
Lappspurv <i>Calcarius lapponicus</i>		VU	2012	Klimaendringer, påvirkning utenfor Norge.
Bergirisk <i>Carduelis flavirostris</i>		NT		Gjengroing av hekkehabitater.
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>		VU		
Storspove <i>Numenius arquata</i>		VU	2013	Påvirkning på habitat (landbruk).
Sjørørre <i>Melanitta fusca</i>		VU		
Jaktfalk <i>Falco rusticolus</i>		NT		Menneskelig forstyrrelse.
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>		EN	2015	
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>		NT	2015	
Hauksanger <i>Sylvia nisoria</i>		CR	2012	
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>		VU	2013	
Dvergspurv <i>Emberiza pusilla</i>		VU	2014	
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>		NT	2014	Endringer i jordbrukslandskapet.

UTKAST Forvaltningsplan for Sklinna naturreservat

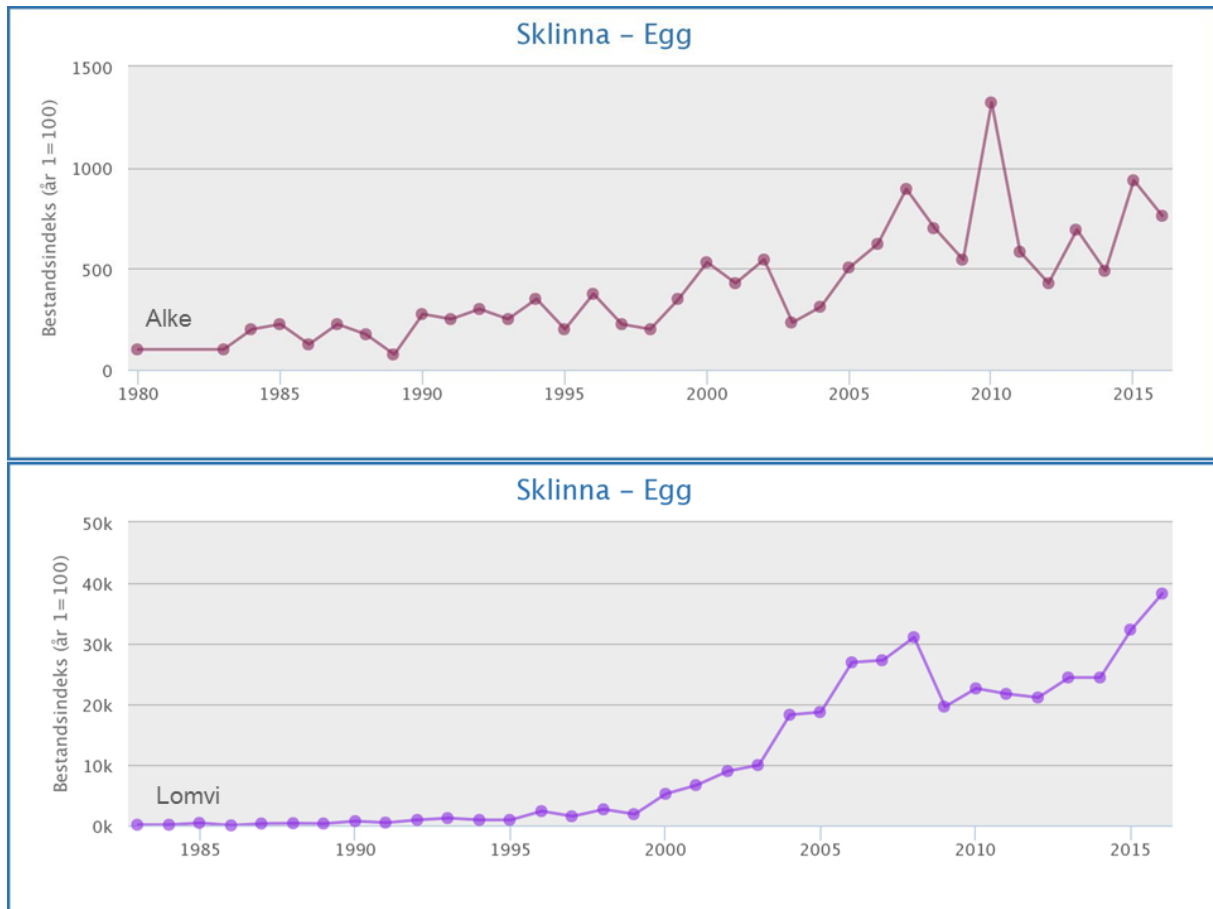
Fiskemåke <i>Larus canus</i>	NT	2013
Hettemåke <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	VU	2011
Hønehauk <i>Accipiter gentilis</i>	NT	2015
Havelle <i>Clangula hyemalis</i>	NT	2015

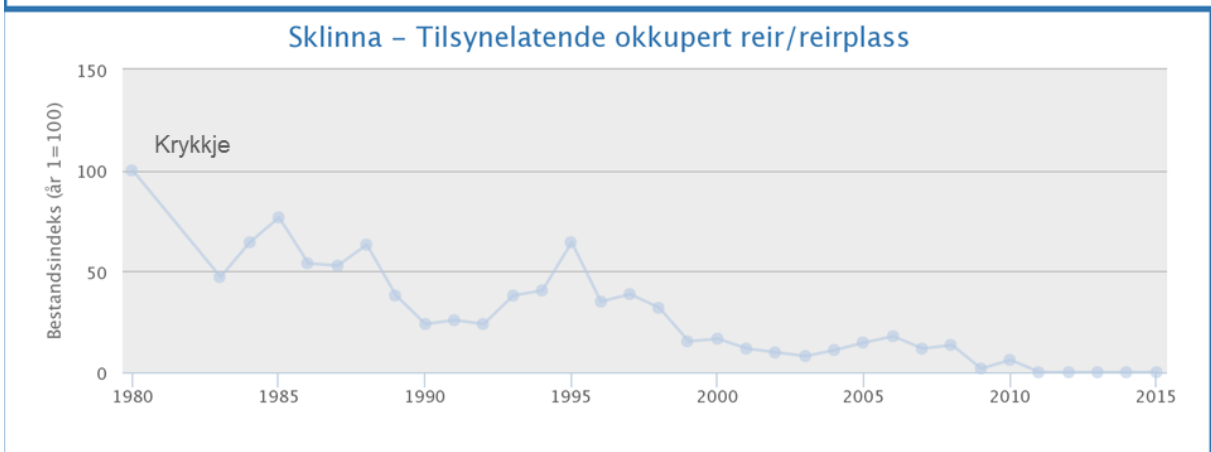
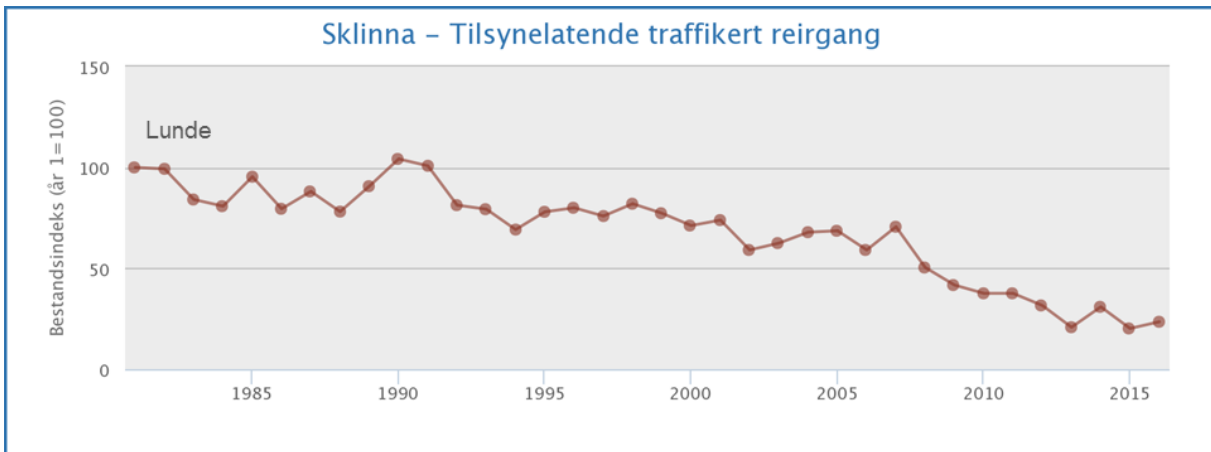
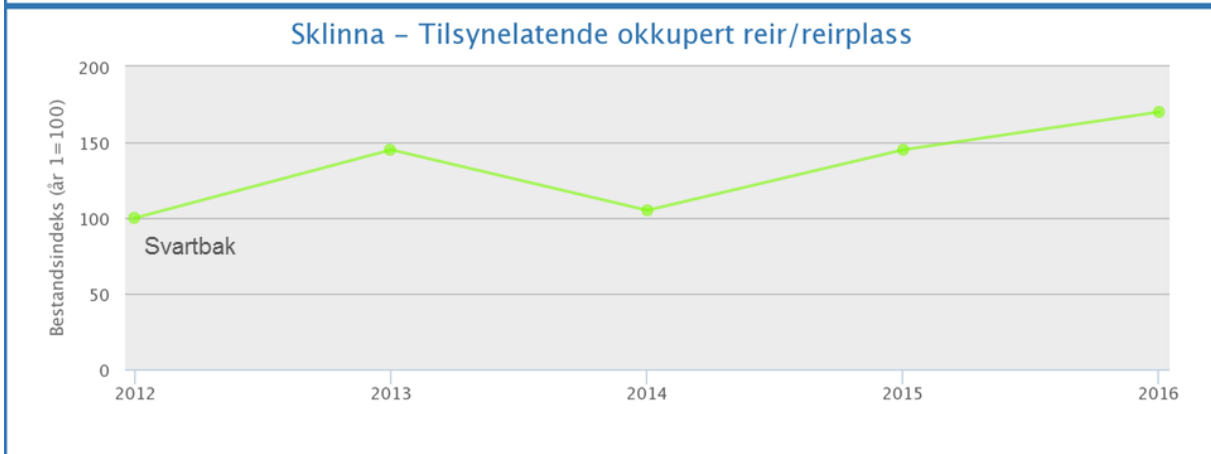
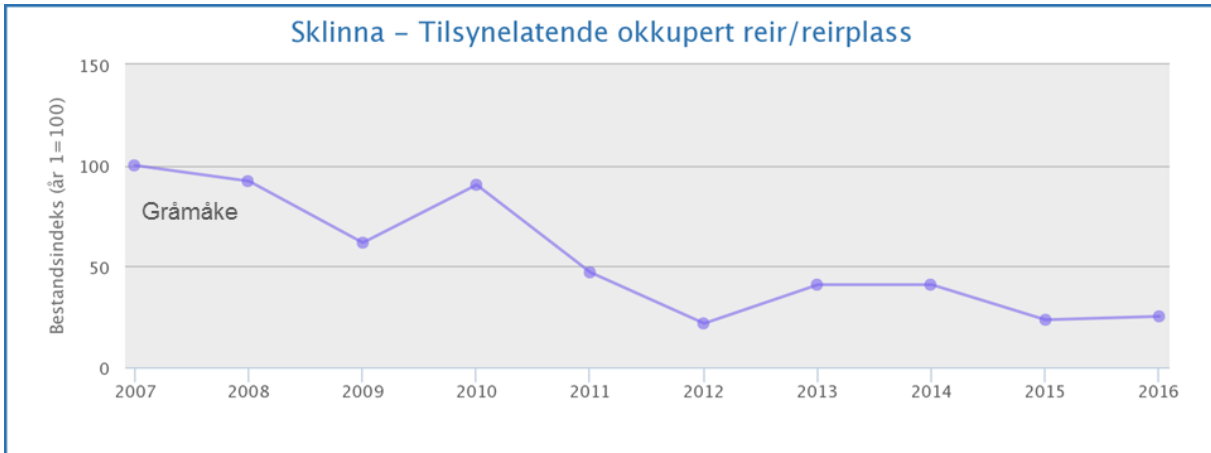
* Rødlitestatus pr. 2017 (Artsdatabanken 2017).

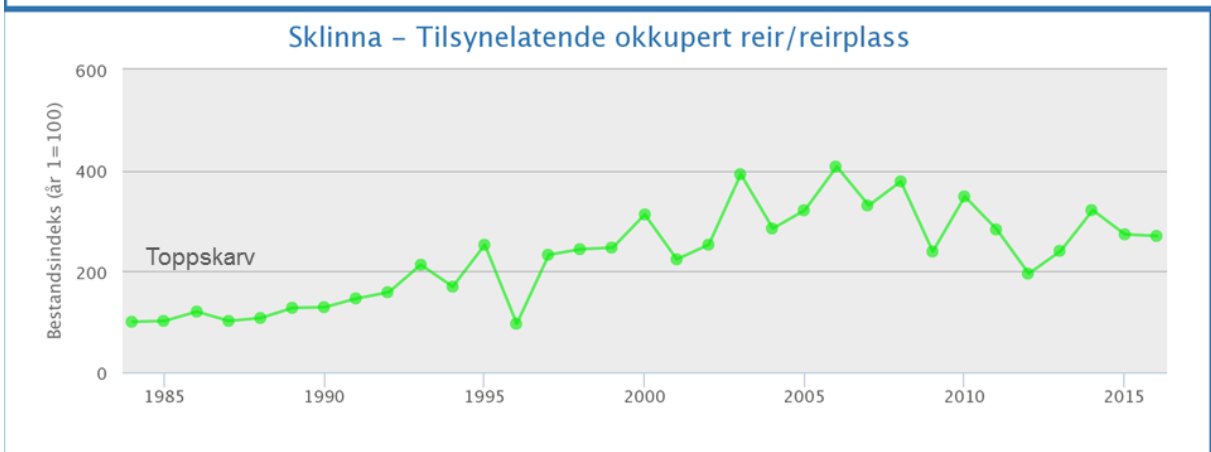
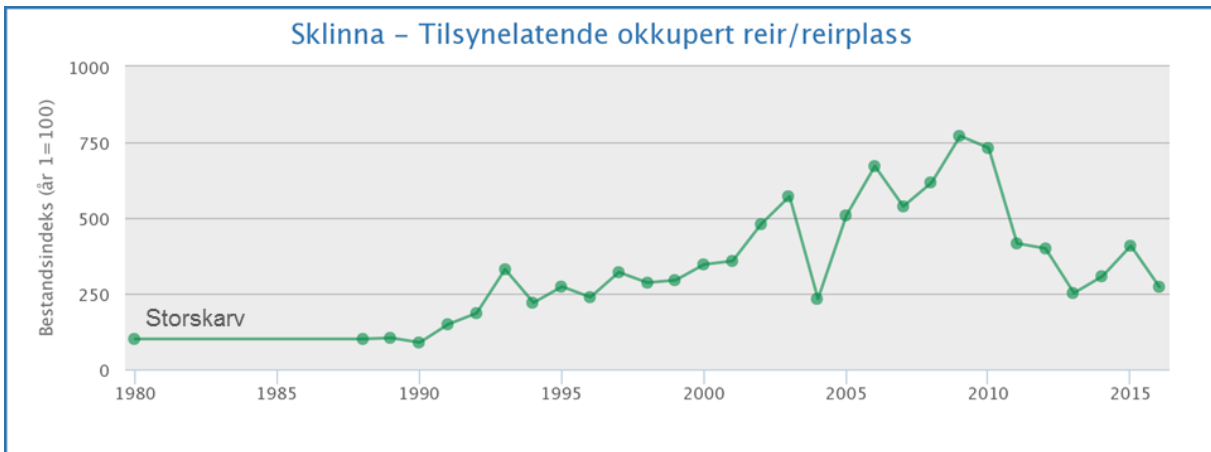
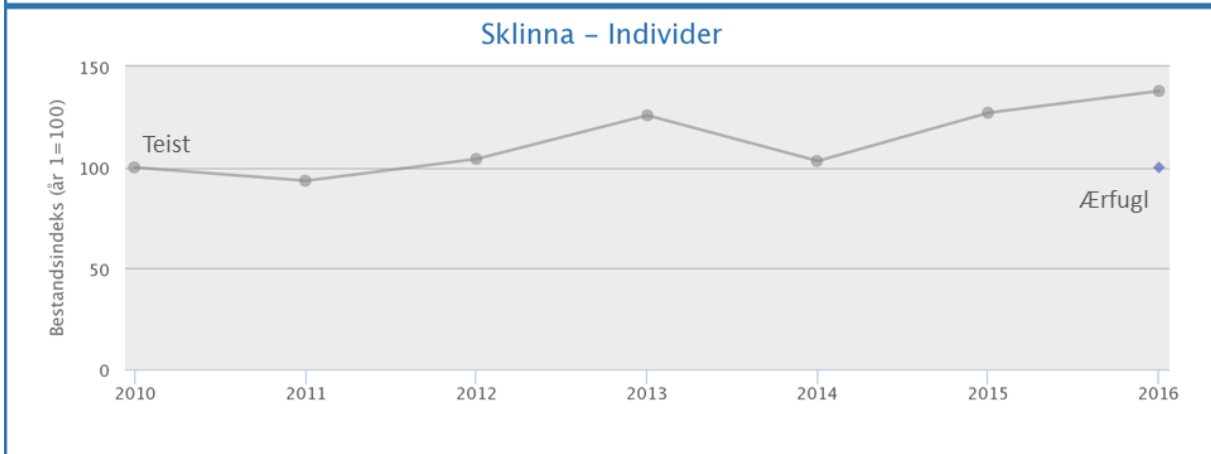
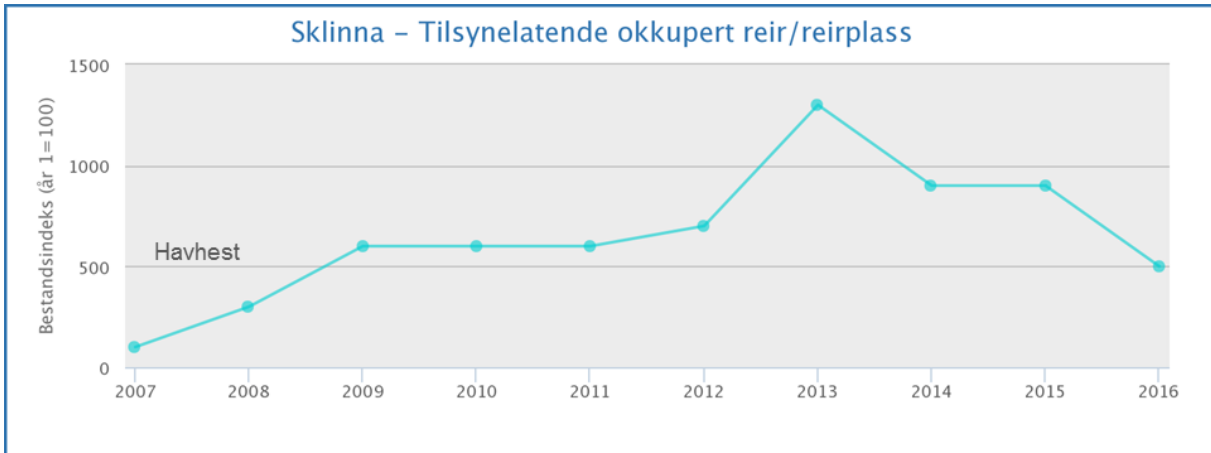
¹ Informasjonen er hentet fra nettversjonen av rødlista 2015 (Artsdatabanken 2017)

Vedlegg 4. Bestandsutvikling

Figurene er hentet fra SEAPOPs tidsseriedata og viser bestandsindeks for flere arter på Sklinna.

Vedlegg 5. Miljørettsprinsipper ved saksbehandling

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger. Det vil si at disse prinsippene skal vurderes, og at det skal fremgå i avgjørelsen hvordan de er tatt hensyn til og vektlagt. Nedenfor beskrives de fem prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arter, naturtyper, naturens tilstand og effekt av påvirkninger. I hver enkelt dispensasjonssøknad vurderes derfor:

- 1) Hvilke naturverdier finnes på stedet?
- 2) Hva er effekten av det omsøkte tiltaket på disse verdiene?
- 3) Hvor er denne kunnskapen hentet fra (rapporter, generell kunnskap, erfaringer osv.)?

§ 9 Føre-var-prinsippet

Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap til å kunne si noe om virkningen av det omsøkte tiltaket på naturmiljøet skal føre-var-prinsippet benyttes.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning på økosystemet, naturtyper og arter skal vurderes. Under behandlingen av dispensasjonssøknader skal det derfor vurderes hva slags belastning disse har vært utsatt for (i form av tidligere og nåværende tiltak, bruk og inngrep), hva det trolig vil bli utsatt for i fremtiden, og hva den samlede belastningen vil bli dersom dispensasjonen gis. I Sklinnas tilfelle vil samlet belastning vurderes etter forvaltningsmål for arter som oppholder seg her. Belastningen må altså vurderes i sammenheng med påvirkningsfaktorer i en større del av fuglenes utbredelsesområde. Dette vil bli vektlagt siden Sklinna er en svært viktig hekkebiotop for flere rødlista fuglearter.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse

Den som gjør skade på miljøet skal bære kostnadene. Det kan altså bli stilt krav om at tiltakshaver utbedrer skadene tiltaket har medført, eller at tiltakshaver må dekke kostnadene ved å hindre skade på naturmangfoldet.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal velges de driftsmetoder, teknikker og den lokalisering av tiltaket som gir minst skade på naturen. Det skal derfor alltid vurderes om det finnes alternative lokaliseringer, og om disse gir mindre skade på naturmangfoldet. Det skal også alltid vurderes om det finnes andre teknikker eller driftsmetoder som gir mindre skade.

Vedlegg 6. Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Dette vedlegget beskriver hvordan miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8-12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet på Sklinna er beskrevet i kapittel 1 og 4. Denne kunnskapen er bakgrunnen for kapittel 5 (Forvaltning). Basert på sjøfuglovervåkingen som har foregått på Sklinna (og norskekysten for øvrig) har Fylkesmannen vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i naturreservatet er godt. Vi har også hentet kunnskap fra rapportene «Sklinna – fugleøya lengst ut i havet» (Nygård m.fl. 2006) og «Forvaltningsplan for Sklinna fyrstasjon» (Kystverket 2016). Grunnet det solide kunnskapsgrunnlag har føre-var-prinsippet i § 9 blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen.

SEAPOP bidrar til å hente inn kunnskap om bestandsstatus og trekkmonster for sjøfugl gjennom gjentatte overvåkinger, blant annet på Sklinna. Dette er viktig kunnskap for å kunne vurdere den samlede belastningen etter prinsippet i naturmangfoldloven § 10, samt for å finne ut hva slags forvaltningstiltak som kan settes i gang.